

Romantika

Nastopi kot nasprotje (odpor) proti neoklasicizmu. Romantiki očitajo neoklasicistom, da slikajo kipe – vse je preveč racionalno. Umetnost je odvisna od družbenih okoliščin, je rezultat čustvovanja posameznika – avtonomnost duha. Individualnost, senzibilnost, čustva, brez moralnih zgodb. Svetloba ima simbolni pomen (dramatičnost). Barva je zelo pomembna). Teme iz takratnega življenja, egzotični motivi, grški motivi (boj med grki in turki). Obdobje strasti, obdobje ki kaže zametke modernizma. Začetek v Fra.

Francija: ne slikajo toliko narave. Bolj družbeno angažirani – slikajo družbeno aktualne prizore. Uporabljali veliko literarnih in zgodovinskih predlog za ustvarjanje del (zanima jih gotika).

Theodore Gericault

- Splav meduze – konture niso jasne. Svetloba je drugačna, dramatičnost. Ladja Meduza se je potopila, rešeni so dolgo potovali in jedli ljudi. Trenutek ko zagledajo ladjo, ki jih bo rešila – romantike zanimajo ekstremna doživetja. Temna slika.
- Portret duševno bolne ženske – rad slikal duševno bolne ljudi – ekstremna čustvena stanja. Na glavi ima belo kapo

Eugene Delacroix

- Pokol na hiosu – tema je boj med Grki in turki. Upodobljeni so Grki (poraženci, neoklasicisti slikajo zmagovalce). Ljudje na obali, v ozadju morje
- Svoboda vodi ljudstvo – simbolna slika francoske revolucije. Lik svobode – alegorična podoba. Ženska z zastavo, okoli so otroci.
- Alžirke – egzotični prizor. Vsakdanje opravilo. Sedijo (4). Barvitost

Nemčija in Anglija – poudarjeno je slikanje narave (njena mogočnost). Pomemben postane pojem sublimnega – filozofski pojem. Umetnost naj bi v človeku vzbudila mogočna čustva. Razlika me lepim in sublimnim. Sublimno vzbudi neukrotljiva čustva – nikoli nismo isti po takem doživetju.

Caspar David Friedrich, Nem

- Križ v gorah – prikaže veličino narave, majhnost človeka
- Menih na obali – neskončna morska gladina in obala. Zamegljeno. Zelo abstraktno – vpliv na modernizem (Nem in Ang).
- Opatija med hrasti – ruševine (temno), rumeno nebo

Joseph Mallord William Turner – slikal je krajine (zanima ga tehnični napredek – vlaki, parniki), mogočnost morja in narave (sublimno – mogočnost, nepremagljivost narave).

- Snežni vihar na morju – sublimnost, moč narave, abstrakcija. Pomen barve in svetlobe (rjavo/belo)
- Ladja sužnjev – čas vožnje sužnjev v Ameriko. V viharju so vrgli sužnje v morje, da bo ladja lažja. Rdeča barva – kri. Soočenje narave in kulture.
- Dež, para, hitrost (vlak v snežnem viharju) – veliko slikal tudi mesta – Benetke

John Constable – Anglež, nasprotnost od Turnerja. Živel na podeželju, nikoli odšel od tam – slikal je krajino na meditativen način.

- Seneni voz – poudarek je na nebu (zavzema velik del slike). Meditativno slikarstvo – ni konkretnih zgodb ampak trenutno občutenje. Voz v vodi.

Kiparstvo

Francois Rude – edino delo romantičnega kiparstva – romantika kot pojem bolj naklonjena slikarstvu.

- Marseljeza – relief na slavoloku zmage v Parizu – predstavlja zmago v francoski revoluciji

Španija

Francisco Goya – eden velikih slikarjev (imenovan ironični genij). Bil je dvorni slikar na španskem dvoru. Družbeno kritičen.

- Družina Karla IV – na sredini majhen fantek v rdečem med kraljem in kraljico. Izgledajo bebavi.
- Gola Maya – maya pomeni deklica (namig na prostitutko), zaradi te teme se je moral zagovarjati pred inkvizicijo.
- Oblečena Maya - v obeh slikah isti model.
- Streljanje upornikov 3. maja 1808 – lik, ki simbolizira upor (rumene hlače, bela srnjca). Opisuje zgodovinski dogodek – simbol upora
- Velikan – simbol zla, hodi po deželi (kot vojna) in uničuje.
- Serija vojne nesreče - delal tudi serije grafik – jedkanica. Tu bil zelo kritičen. Majhne grafike. Zelo prepričljive.
- Kapriči – kritičen do španske družbe (bila zelo stroga) – pravi da gre samo za prikrivanje. V starosti izgubil sluh in razum – zaprl se je v hišo (hiša gluhega, poslikal jo je z ogljem – vse grozote, ki so se odvijale v njegovi glavi).

Goya predstavlja moderni umetniški temperament. Izražanje in posebnost. On se ni pogajal niti s kralje, risal je čustva. Posebne so barve, živost. Slike so umetnost. To že zametki modernizma. Umetnik postane avtonomna osebnost – umetnost zaradi umetnosti.

Romantika in bidermajer v Sloveniji

Od 1815 – 1870 – prevladuje značilna meščanska umetnost – bidermajer. V tem času se meščanstvo (slovensko) šele dobro razvije. Značilnosti so. Čaščenje doma, družinska idila, neproblematičnost. Slikarja cenijo po tem, kako zna slikati detajle. V tem času razcvet slovenskega slikarstva. Umetnost meščanskega udobja, etikete in detajlov.

Josip Tominc - iz Primorske – veliko del v Goriškem muzeju (nekaj časa živel tudi v Ljubljani). Velja za najbolj kvalitetnega med temi slikarji. Veliko delal portrete meščanov.

- Družina doktorja Frušiča – v ozadju modra zavesa – idealiziran svet. Zraven žena in 3 otroci. Meščansko urejeno, neproblematično
- Tri dame iz družine Moskon – Moskon je bila znamenita plemiška družina. Detajl je akvarij z zlatimi ribicami, čipke.
- Avtoportret – sproščen. Naslonjen na okenski polici. Detajl vinska trta in kozarec vina.

Mihael Stroj

- Portret Luize Pesjakove – slika bolj shematično (vse na enak način). Detajl so uhani. Bela obleka, razgaljena ramena. Idealizirano, dragoceno, elegantno.
- Portret ljubljanske meščanke – slika v ovalu, podolgovat obraz, bela ruta na glavi.

Matevž Langus – najbolj nekvaliteten med temi slikarji – kvaliteta niha.

- Portret ljubljanskega trgovca – v ozadju ljubljanska veduta. V roki ima simbol njegovega poklica (knjiga). Shematično.
- Avtoportret – s slikarskim platnom
- Portret sestre Mice – črni lasje, šiva, sedi postrani. Obleka – veliko platna.

Zelo se je razširilo krajinarstvo – predvsem alpski motivi.

Marko Pernhart – razvijal popotno/turistično veduto in topografske vedute.

- Pogled na 4 strani s Šmarne gore/panorama Šmarne gore. Na 4 strani neba – gre za ogromne slike.
- Nevihta na Klanškem jezerom – zeleno. Slikanje krajine – romantično – privdih politike tudi v teh delih

Anton Karinger – rojen v Ljubljani. Veliko je potoval po svetu. Sliki nevihta na klanškem jezerom in gorsko jezero se približujeta sublimnem.

- Gorsko jezero – veliko je neba
- Pogled na Triglav z Bohinja – veliko skal, svetlejša od ostalih jezer

Boemstvo – umetnik kot posebnost. Živeti, kot da ti je dovoljeno vse – večja svoboda – kritika družbe – z načinom življenja se odmikajo od meščanskega načina življenja/bidermajerja. Slovenska romantika prilagojena meščanskim tendencam – krajine upodobljene na meščanski način.